

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101220

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ОНЕУ від 09.01.2024 №3

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатенко Руслана Володимирівна

2. Ruslana V. Ignatenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 12-12-2023

Спеціальність за освітою: Фінанси і кредит

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Наказ 183/ID3164

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73

Тема дисертації:

1. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації.
2. Financial resources of local self-government bodies in conditions of decentralization.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено поглибленню теоретико-методичних засад і розробленню науково-прикладних рекомендацій щодо розширення фінансових можливостей органів місцевого самоврядування з метою зміцнення їхньої фінансової самостійності в умовах децентралізації. Науково обґрунтовано значущість процесу децентралізації, окреслено підходи до визначення сутності таких перетворень вітчизняними та зарубіжними вченими. Доповнено перелік принципів фінансової децентралізації, які є актуальними та взаємодоповнюваними в сучасних умовах трансформацій, серед них такі принципи: справедливості, гнучкості, стійкості та нарощування потенціалу. Їх реалізація дасть змогу органам місцевого самоврядування здійснювати виважену та ефективну політику щодо економічного розвитку територій у напрямі поглиблення ступеня фінансової децентралізації. За результатами проведеного наукового дослідження авторкою удосконалено і репрезентовано понятійно-категоріальний апарат у частині визначення змісту поняття фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, що дозволило розширити наукове пізнання теоретичних основ матеріального носія фінансових відносин місцевої влади, що супроводжується рухом

грошових коштів у вигляді доходів, нагромадження, відрахування, надходження та акумулюються у спеціальних фондах. Розширено класифікацію фінансових ресурсів місцевого самоврядування через упровадження нової класифікаційної ознаки «за характером спрямування», що дозволило розмежувати джерела фінансування виробництва та надання суспільних благ поточного та капітального характеру за рахунок податків і зборів, які щорічно наповнюють місцеві бюджети та за рахунок залучених фінансових ресурсів відповідно. Розвинуто науково-методичні підходи щодо виявлення територіальних дисбалансів регіонів на основі впровадження коефіцієнту поляризації, в основі якого лежить факторна оцінка валового регіонального продукту на одну особу. Такий підхід дозволив визначити рейтинг найбільш продуктивних територій, дослідити динаміку регіонального економічного розвитку. Удосконалено формульний розрахунок індексу децентралізації доходів, що дозволило здійснювати оцінювання власних надходжень місцевих бюджетів, які формуються органами місцевого самоврядування самостійно за рахунок прийнятих рішень. Сформульовано концептуальні підходи до стимулювання розвитку та зміцнення фінансової самостійності місцевого самоврядування. Запропоновано методичний підхід до оцінювання фінансової самостійності органів місцевого самоврядування, в основі якого лежить визначення інтегрального показника, отриманого шляхом економіко-математичного моделювання найбільш впливових факторів фінансової незалежності місцевих бюджетів в Україні. Застосування цього підходу дало змогу комплексно судити про результативність формування фінансово незалежних та самодостатніх місцевих бюджетів. Представлено науково-практичні рекомендації стосовно збільшення частки власних фінансових ресурсів у дохідних базах бюджетів територіальних громад України, що дозволять зміцнити фінансову автономію органів місцевого самоврядування шляхом їх забезпечення необхідними податковими повноваженнями в частині: а) можливостей регулювання податкового навантаження на платників податків; б) урахування фіскальної специфіки кожної територіальної громади під час проведення податкової політики на місцях; в) кооперування з органами Державної податкової служби щодо податкового адміністрування тощо. Визначено пріоритетні напрями трансформації системи фінансового вирівнювання територіальних диспропорцій. Удосконалено науково-методичні підходи до проведення вирівнювання доходної спроможності місцевих бюджетів за рахунок надання базових дотацій шляхом упровадження у формулу показника валового регіонального продукту. Розроблений підхід дозволяє замінити подушове вирівнювання надходження податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств на дієвий інструмент реалізації фінансової регіональної політики держави впродовж реформи децентралізації. Розроблено науково-практичні рекомендації, які стосуються забезпечення умов розвитку ринку місцевих запозичень в Україні, запровадження посередництва Агенції місцевого розвитку щодо виконання завдань регіонального і місцевого економічного розвитку, надання місцевих гарантій та створення привабливого інвестиційного середовища в громаді. Ці рекомендації дадуть змогу наростити фінансову базу органів місцевого самоврядування, а також відбудувати інфраструктуру та акумулювати додаткові фінансові ресурси від міжнародних спільнот для територіального розвитку. Сформульовані у роботі теоретичні положення, науково-методичні та практичні рекомендації сприятимуть нарощенню фінансових ресурсів та зміцненню фінансової самостійності органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації.

2. The dissertation is devoted to the deepening of the theoretical and methodological foundations and the development of scientific and applied recommendations for expanding the financial capabilities of local self-government bodies in order to strengthen their financial independence in conditions of decentralization. The significance of the decentralization process is scientifically substantiated and approaches to determining the essence of such transformations by domestic and foreign scientists are outlined. The list of principles of financial decentralization, which are relevant and complementary in the modern conditions of transformations, has been supplemented, including the following principles: fairness, flexibility, sustainability and capacity building. Their implementation will enable local self-government bodies to implement a balanced and effective policy regarding the economic development of territories in the direction of deepening the degree of financial decentralization. According to the results of the scientific research, the author improved and represented the conceptual and categorical apparatus in terms of defining the content of the concept of financial resources of local self-

government bodies, which allowed to expand the scientific knowledge of the theoretical foundations of the material carrier of financial relations of local authorities, which is accompanied by the movement of funds in the form of income, accumulation, deduction, income and accumulated in special funds. The classification of financial resources of local self-government has been expanded due to the introduction of a new classification feature «by nature of direction», which made it possible to distinguish the sources of financing production and the provision of public goods of a current and capital nature at the expense of taxes and fees, that annually fill local budgets and at the expense of attracted financial resources, respectively. Scientific and methodological approaches have been developed to identify territorial imbalances of regions based on the introduction of the polarization coefficient, which is based on the factor assessment of the gross regional product per person. This approach made it possible to determine the rating of the most productive territories, to study the dynamics of regional economic development. The formula calculation of the income decentralization index has been improved, which made it possible to evaluate the own revenues of local budgets, which are formed by local self-government bodies independently at the expense of the decisions made. Conceptual approaches to stimulating development and strengthening the financial independence of local self-government are formulated. A methodological approach to assessing the financial independence of local self-government bodies is proposed, which is based on the definition of an integral indicator obtained through economic and mathematical modeling of the most influential factors of financial independence of local budgets in Ukraine. The application of this approach made it possible to comprehensively judge the effectiveness of the formation of financially independent and self-sufficient local budgets. Scientific and practical recommendations are presented regarding increasing the share of own financial resources in the revenue bases of the budgets of territorial communities of Ukraine, which will allow strengthening the financial autonomy of local self-government bodies by providing them with the necessary tax powers in terms of: a) opportunities to regulate the tax burden on taxpayers; b) taking into account the fiscal specifics of each territorial community during the implementation of local tax policy; c) cooperation with the bodies of the State Tax Service regarding tax administration, etc. The priority directions of the transformation of the system of financial equalization of territorial disparities have been determined. Scientific and methodical approaches to leveling the revenue capacity of local budgets by providing basic subsidies by introducing the gross regional product indicator into the formula have been improved. The developed approach makes it possible to replace the per capita equalization of personal income tax and corporate income tax with an effective tool for implementing the financial regional policy of the state during the decentralization reform. Scientific and practical recommendations have been developed that concern the provision of conditions for the development of the local borrowing market in Ukraine, the introduction of mediation by the Local Development Agency in the fulfillment of regional and local economic development tasks, the provision of local guarantees and the creation of an attractive investment environment in the community.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Tolkmitt V., Volokhova I., Ignatenko R. Financial decentralization in Ukraine in the context of European trends. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2022. № 4(45). P. 36–47.
- Ігнатенко Р. В. Фінансова децентралізація в Україні: наслідки реформи. Інтернаука. Серія: «Економічні науки». 2020. № 9(41). Т. 2. С. 72– 78.

- Ігнатенко Р. В. Практика формування фінансових ресурсів регіонального бюджету в умовах фінансової децентралізації (на прикладі обласного бюджету Одеської області). Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: «Економічна». 2020. № 99. С. 92–102.
- Ігнатенко Р. В. Фінансовий потенціал об'єднаних територіальних громад: шлях до збільшення. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2021. № 1–2(278–279). С. 37–45.
- Ігнатенко Р. В. Джерела формування фінансових ресурсів об'єднаних територіальних громад. Інноваційне підприємництво, менеджмент, фінанси: стан, аналіз тенденцій та науково-економічний розвиток : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 23 листопада 2019 р.). Львів: «Львівська економічна фундація», 2019. Ч. 2. С. 57–59.
- Ігнатенко Р. В. Сутність децентралізації як основного напрямку реформування місцевого самоврядування. Інформаційні технології та фінансова система: сучасний стан, ефективність, перспективи : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (Київ, 31 січня 2020 р.). Київ: «Нова економіка», 2020. С. 90– 92.
- Ігнатенко Р. В. Типи і форми фінансової децентралізації. Глокалізаційні аспекти інноваційного розвитку економіки : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Одеса, 26 березня 2020 р.). Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 142–146.
- Ігнатенко Р. В. Зарубіжний досвід формування фінансових ресурсів регіонального бюджету. Проблеми формування та реалізації регіональної економіки : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 26 грудня 2020 р.). Запоріжжя: Східноукраїнський інститут економіки та управління, 2020. С. 103–108.
- Ігнатенко Р. В. Оцінка фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад Одеської області. Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : збірник матеріалів XIX Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Одеського національного економічного університету (Одеса, 17–18 травня 2021 р.). Одеса: ОНЕУ, 2021. С. 145–146.
- Ігнатенко Р. В. Особливості формування фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування. Основні принципи, напрями та завдання 16 економічного розвитку країн : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 18 грудня 2021 р.). Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. С. 78–82.
- Ignatenko R. Financial independence of local self-government in conditions of decentralization. Features and trends of socio-economic development in global and local dimensions : International scientific conference (Leipzig, Germany, October 21–22, 2022). Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2022. P. 146– 149.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U111515; 0121U114438; 0121U100158

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волохова Ірина Семенівна

2. Iryna S. Volokhova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=q1byQTwAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Виговська Наталія Георгіївна

2. Nataliia H. Vyhovska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7129-6169

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=W5aWZ08AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, буд. 103, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демчишак Назар Богданович

2. Nazar B. Demchyshak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6852-7405

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57209421381; Web of Science Researcher ID: AET-3630-2022;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=6eCgaHsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горин Володимир Петрович

2. Volodymyr P. Horyn

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6048-8330

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=-AyU2zoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Логвіновська Світлана Іванівна

2. Svitlana I. Logvinovska

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0670-2957

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=60LbPmIAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02071079

Місцезнаходження: вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Слатвінська Марина Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Слатвінська Марина Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Сачук Юлія Анатоліївна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна